

MIKKELI

Mikkelin
seutukirjasto

Kirjastosuunnitelma
2025–2029

Mikkelin seutukirjasto

Alkusanat

Kirjastopalvelut ovat kaikenikäisten asukkaiden hyvinvointia tukevia lakisääteisiä peruspalveluita. Yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, edistää lukemista ja kirjallisuutta sekä tarjota ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja monipuoliseen lukutaitoon. Laissa säädettyihin tehtäviin kuuluu myös tilojen tarjoaminen oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistäminen.

Tämä kirjastosuunnitelma pohjautuu kirjastolain (1492/2016) ja muiden kirjaston toimintaa koskevien säädösten lisäksi valtakunnallisiin ja alueellisiin asiakirjoihin. Näitä ovat kansallinen lukutaitostrategia, yleisten kirjastojen suunta-asiakirja, Lumme-kirjastojen ja Itä-Suomen kirjastojen yhteiset linjaukset sekä Mikkelin kaupunkistrategia. Kaupunkistrategiaa toteutetaan Hyvän elämän ohjelmalla, joka sisältää toimenpiteitä myös kirjaston osalle. Kirjastosuunnitelma ei ole päällekkäinen Hyvän elämän ohjelman kanssa, vaan suunnitelma kattaa laajemmin kirjaston toiminnan tavoitteita ja periaatteita.

Painopisteiden määrittelyssä on lähtökohtana ajan ilmiöitä, joihin kirjaston toiminnalla halutaan vaikuttaa. Näitä ovat lukutaidon, kirjastonkäytön ja kulttuuriharrastamisen polarisoituminen, lukuharrastuksen väheneminen, väärän tiedon yleistyminen sekä demokratiaa haastavat kehityskulut.

Mikkelin seutukirjasto toimii 1.1.2025 alkaen Mikkelin kaupungin sekä Hirvensalmen ja Puumalan kuntien alueella. Seutukirjastossa palveluita tarjotaan kiinteiden toimipaikkojen lisäksi hakeutuvasti ja verkkopalveluina. Palveluiden saatavuutta on parannettu omatoimikäytön mahdollistavalla

tekniikalla lähikirjastoissa, itsepalveluaukiololla pääkirjastossa sekä Rantakeitaassa sijaitsevalla varaustennoutoautomaatilla.

Kirjasto tarjoaa elämyksiä, sivistystä ja elinikäistä oppimista myös ohjatun toiminnan sekä yhteistyöverkostossa tuotettujen tapahtumien muodossa. Yksi tärkeimmistä yhteistyömuodoista on Kirjastopolku, joka on kirjaston, perusopetuksen ja esiopetuksen ohjaussuunnitelma lukutaitojen, kirjastonkäyttötaitojen sekä tieto- ja viestintäteknologisten taitojen kehittämiseen. Muita esimerkkejä onnistuneesta yhteistyöstä ovat lapsiperheiden hyvinvointia tukeva Mikkelin vauvaviikko, jota kirjasto koordinoi, sekä perinteikäs lastenkulttuuritapahtuma Hulivilikarnevaalit.

Kirjastosuunnitelmassa kuvataan kirjaston tavoitteita tiiviissä muodossa. Suunnitelman avulla tavoitteista viestitään päättäjille ja sidosryhmille, ja se toimii ohjenuorana kirjaston työntekijöille. Suunnitelman laatimisessa on osallistettu kirjaston henkilökuntaa ja sen päivittämisessä tullaan osallistamaan myös kuntalaisia ja sidosryhmiä.

Pia Kontio
Kirjastopäällikkö

Mitä kirjasto tuottaa?

Kirjasto tuottaa yhtä aikaa useita erilaisia palveluita ja kirjastoa on mahdollista käyttää erilaisilla, itselle sopivilla tavoilla. Kirjastotoiminnan ydintä ei ole kirja tai lainaaminen, vaan kirjasto on:

Kaikille avoin ja turvallinen julkinen tila

Jokainen on tervetullut kirjastoon. Tarjoamme tiloja rauhalliseen oleskeluun ja sosiaalisiin kohtaamisiin, keskittymistä vaativaan opiskeluun ja työntekoon, harrastamiseen ja kokoontumisiin.

Kaikille mahdollisuus lukemiseen

Lukutaito on ihmisoikeus sekä yhteiskunnan osaamisen ja voiman lähde. Vahvistamme monilukutaitoa, lukemisen kulttuuria ja lukevaa elämäntapaa yhteistyössä perheiden, varhaiskasvatuksen, oppilaitosten ja muiden toimijoiden kanssa. Tarjoamme monipuoliset kokoelmat ja osaavan henkilökunnan. Tuomme lukemista ja kirjallisuutta aktiivisesti esiin eri kanavissa.

Tukea aktiiviseen kansalaisuuteen ja hyvinvointiin

Opastamme tiedonlähteille ja tarjoamme digitukea. Kehitämme kirjastoa yhteiskunnallisen keskustelun, kansalaistoiminnan, kulttuurin ja hyvinvoinnin foorumina yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Moniarvoisuuden, sivistyksen ja luotettavan tiedon paikka

Kirjastossa voi kohdata turvallisesti itselleen tai omille arvoilleen vieraita asioita. Annamme kaikille mahdollisuuden perehtyä moninaiseen tietoon ja sivistysomaisuuteen. Tarjoamme työkaluja ristiriitaisuuksien ymmärtämiseen ja luotettavan tiedon tunnistamiseen.

Kulttuuria ja tapahtumia maksuttomasti

Tarjoamme lainattavaksi kulttuurisisältöjä kuten kaunokirjallisuutta, musiikkia ja elokuvia. Järjestämme erilaisia kulttuuri- ja muita tapahtumia laaja-alaisessa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Apua yhteiskuntaan integroitumisessa

Tuemme maahanmuuttajien ja erityisryhmien luku- ja kielitaidon kehittymistä. Edistämme kotoutumista ja inklusiota.

Vastuullista jakamistaloutta

Edistämme jakamistaloutta antamalla asiakkaiden käyttöön kirjojen ja lehtien lisäksi esimerkiksi pelejä, harrastusvälineitä, laitteita ja työkaluja.

Osaamista ja yhteistyötä

Kehitämme jatkuvasti osaamistamme. Kehitämme toimintaamme yhdessä asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa. Olemme avoimia yhteistyölle ja haemme itse uusia yhteistyökumppaneita sekä -verkostoja. Toimimme aktiivisesti alueellisessa, valtakunnallisessa ja kansainvälisessä kirjastoverkostossa.

MIKKELIN SEUTUKIRJASTO

- Kirjasto + omaoimikirjasto
- Kirjasto

Vuoden 2023 toimintalukuja

Kokoelmat

344 000 kappaletta yhteensä

298 000 joista kirjoja

Lainat

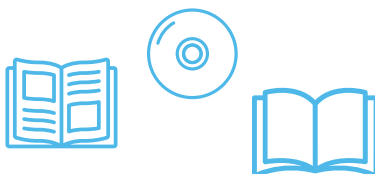
716 000 lainaa yhteensä

634 000 joista painettuja kirjoja

82 000 ääni- ja kuvataallenteita, lehtiä ja esineitä ym.

12 700 e-kirjalainaa

46 300 e-lehtien käyttökertaa

Aukiolotunnit

38 700 aukiolotuntia yhteensä

11 800 josta palveluaukiolotunteja

26 900 omaoimiaukiolotunteja

Tapahtumat

315 kirjaston järjestämää tapahtumaa

6 300 joissa osallistujia

73 muiden järjestämää tapahtumaa

170 koulutustilaisuutta

2 800 joissa osallistujia

Käynnit

418 000 käyntiä kirjastoissa

267 000 verkkokäyntiä

Toimintakulut

58,44 €/asukas

Liikkuvat palvelut

49 pop up -kirjastoa

VISIO

*Kirjastossa
kaik' on mahdollista.*

MIKKELIN KAUPUNKISTRATEGIAN ARVOT JA NIIDEN ILMENEMINEN KIRJASTOSSA

Rakentava

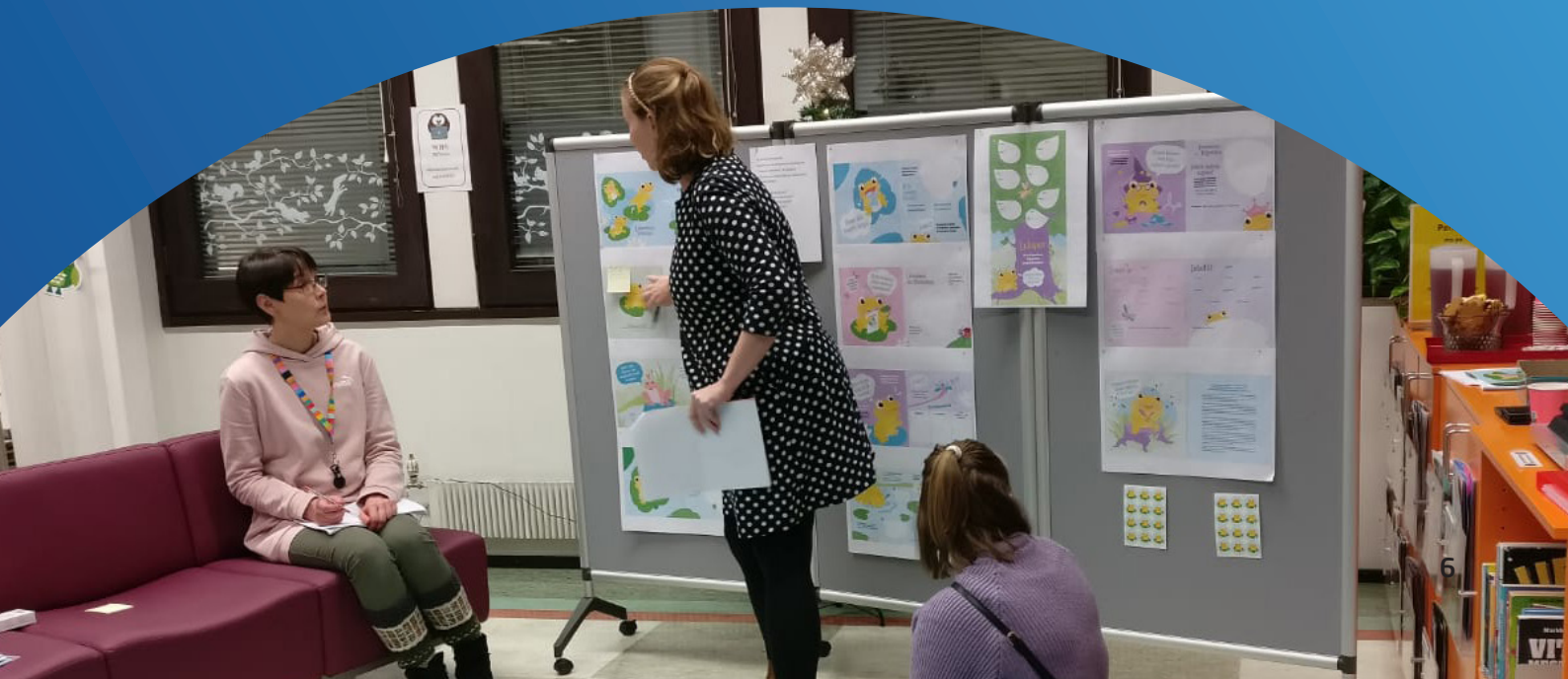
Kirjastossa tämä tarkoittaa, että kehitämme omaa ammattitaitoamme, palveluitamme ja tilojamme yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Edistämme palveluiden ja tilojen avulla myös luovuutta ja virkistymistä.

Rohkea

Kirjastossa tämä tarkoittaa, että suhtaudumme uuteen mahdollisuutena ja uskallamme kokeilla ennakkoluulottomasti.

Reilu

Kirjastossa tämä tarkoittaa, että kohtelemme asiakkaita ja työkavereita yhdenvertaisesti ja arvostavasti sekä noudatamme yhdessä sovittuja käytänteitä.

Kirjasto luo elinvoimaa ja hyvää elämää

Kaupungin strategisista päämääristä johdettuna

Kestävä kehitys ja älykkäästi uudistuminen

- Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla pidämme kirjaston toiminnan ja palvelut korkeatasoisina ja kattavina, kaupungin taloudelliset realiteetit huomioiden.
- Ennakoimme ja reagoimme väestön ja toimintaympäristön muutoksiin.
- Toteutamme osaltamme Mikkelin hiilineutraalisuustavoitetta. Toteutamme kirjastolle laadittua ympäristökasvatussuunnitelmaa ja pääkirjaston kestävän kehityksen ohjelmaa.
- Hyödynnämme digitaalisuuden mahdollisuuksia kirjaston palvelujen kehittämisessä.

Yhteisöllisyys ja osallisuus

- Tunnistamme ja hyödynnämme väestön moninaisuuden rikkautena, voimavarana ja elinvoiman lähteenä.
- Mahdollistamme vapaaehtois- ja asukasaktiivitoimintaa, vertaistukea, omaehtoista toimintaa sekä kokemusasiantuntijuutta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
- Edistämme ryhmiin ja yhteisöihin kiinnittymistä.
- Tuemme osaltamme Mikkelin kehittämistä tapahtumakaupunkina.

Osaaminen ja yrittäjäys

- Panostamme osaavan ja koulutetun työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.
- Vahvistamme kirjaston ja oppilaitosten yhteistyötä.

Kirjastopalvelut osana kaupunkilaisten hyvinvointia

- Takaamme kaupunkilaisille saavutettavan kirjastoverkon ja kirjastopalvelujen tarjonnan.
- Edistämme esteettömien ja turvallisten kirjastopalveluiden rakentumista.

MIKKELI

Mikkelin
seutukirjasto

Painopisteet

Monipuoliset lukutaidot

Tuemme suunnitelmallisesti kaikenikäisten monipuolisia lukutaitoja, mukaan lukien uudet lukutaidot kuten digitaalinen informaatiolukutaito. Tämän teemme tarjoamalla laadukkaat kokoelmat ja tukea lukuharrastukselle. Järjestämme ohjausta, koulutusta ja tapahtumia, myös yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

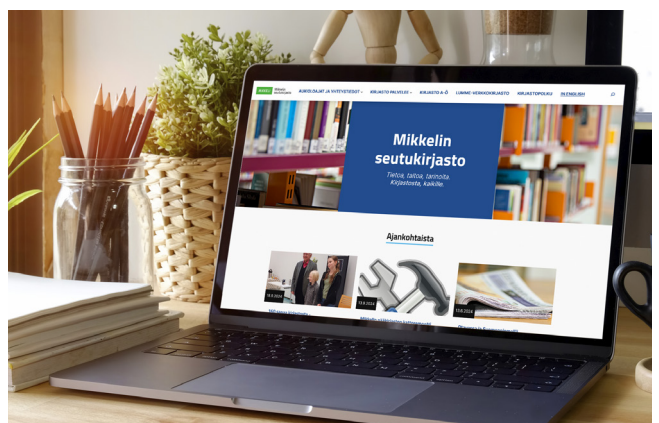
Osaava ja hyvinvoiva henkilökunta

Osaamme kohdata ja palvella kaikkia asiakkaita ottaen huomioon heidän erityistarpeitaan. Kehitämme osaamistamme vastaten muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin. Tuemme työkykyä ja työhyvinvointia.

Kirjastotilat ja välineet

Kehitämme kirjastotiloja ja välineitä mahdollistamaan oppimista, harrastamista, työskentelyä ja kansalais-toimintaa, hyödyntäen myös digitaalisia ratkaisuja. Kiinnitämme huomiota siihen, että tilat ja välineet palvelevat kulttuuria, tapahtumia ja kirjaston demokraatiotehtävää.

Näkyvä ja saavutettava kirjasto

Viestimme aktiivisesti ja monikanavaisesti tavoittaen myös ihmisiä, jotka eivät käytä kirjastoa. Näymme verkossa, verkostoissa ja tapahtumissa. Tarjoamme saavutettavia aineistoja ja tapahtumia. Huomioimme saavutettavuuden myös asiakaspalvelussa, kirjastotiloissa, laitteissa ja välineissä.